

## فهرست مطالب

|                                                               |     |
|---------------------------------------------------------------|-----|
| فصل اول: نکات مربوط به ترمین «تعلیم و تربیت»                  | ۷   |
| سوالات چهار گزینه ای ترمین «تعلیم و تربیت»                    | ۲۵  |
| پاسخنامه بخش «تعلیم و تربیت»                                  | ۵۶  |
| فصل دوم: تکنولوژی آموزشی                                      | ۵۷  |
| سوالات چهار گزینه ای «تکنولوژی تربیتی»                        | ۷۵  |
| پاسخنامه بخش «تکنولوژی تربیتی»                                | ۹۹  |
| فصل سوم: نکات بخش «روانشناسی رشد»                             | ۹۵  |
| سوالات چهار گزینه ای بخش «روانشناسی رشد»                      | ۱۰۵ |
| پاسخنامه سوالات بخش «روانشناسی رشد»                           | ۱۲۲ |
| فصل چهارم: برنامه «سجش و اندازه گیری در تعلیم و تربیت»        | ۱۲۲ |
| سوالات چهار گزینه ای بخش «سجش و اندازه گیری در تعلیم و تربیت» | ۱۲۳ |
| پاسخنامه سوالات بخش «سجش و اندازه گیری در تعلیم و تربیت»      | ۱۶۶ |
| فصل پنجم: نکات مهم «روانشناسی تربیتی»                         | ۱۶۷ |
| سوالات چهار گزینه ای بخش «روانشناسی تربیتی»                   | ۱۸۷ |
| پاسخنامه سوالات بخش «روانشناسی تربیتی»                        | ۲۱۶ |
| فصل ششم: برنامه «روش ها و فنون تدریس»                         | ۲۱۵ |
| سوالات چهار گزینه ای بخش «روش ها و فنون تدریس»                | ۲۳۵ |
| پاسخنامه بخش «روش ها و فنون تدریس»                            | ۲۶۰ |
| فصل هفتم: نکات مهم «اصول و فلسفه تعلیم و تربیت»               | ۲۶۱ |
| سوالات چهار گزینه ای بخش «اصول و فلسفه تعلیم و تربیت»         | ۲۷۹ |
| پاسخنامه بخش «اصول و فلسفه تعلیم و تربیت»                     | ۳۰۲ |



# فصل اول

نکات مربوط به درس «تعلیم و تربیت اسلامی»

یکی از مهمترین رسالتهای پیامبران پرورش اخلاقی مردمان و تزکیه و تهذیب جانهای آنان بوده است و در این مورد پیامبر بزرگ اسلام نیز هدف اصلی رسالت خود را به کمال رساندن خلق های کریم و منشهای بزرگوارانه معرفی کرده و فرموده اند: «اَنّی بعثْتُ لَاتَمُمُ مَکَارِمُ الْاِخْلَاقِ».

از دیدگاه معلمان تعلیم و تربیت اسلامی وظایف تربیت در مورد نسل جوان تربیت دینی فراگیران و آشنا نمودن آنان با وحی است.

یقین علمی است در درجه نهایت به نحوی که هیچ گونه شک و تردیدی در آن راه ندارد، کسی که به یقین نایل می شود ، هستی اشیاء و موجودات را به چشم دیگری می نگرد و گرچه مانند دیگران بر کره ی خاکی قدم می زند اما فی الواقع در جهان دیگری به غیر از جهان دیگران زندگی می کند. او فردی است که در اثر شدت و کثرت ایمان به مرحله یقین رسیده است.

از بین روشهای شناخت خداوند آنکه از همه اهمیت بیشتری دارد راه دل یا فطرت است.

حضرت علی (علیه السلام) طبق حدیثی می فرماید : اگر بر دشمنت دست یافتی بخشیدن او را شکرانه ی پیروزی قرار ده . خشم را فرو نشان و به هنگام قدرت ببخش و به هنگام خشم فروتن باش.

اسلام انسان را آزاد و مختار می داند و در قرآن کریم آیات فراوانی در این باره وجود دارد از آن جمله سوره دهر آیه ۲ ، سوره کهف آیه ۲۹، سوره آل عمران آیه ۱۴۵ و.....

از دیدگاه امام محمد غزالی پوشیدن جزء حرکات عضلانی ، بینش دینی جزء جنبش های عقلانی و شجاعت جزء عادات اخلاقی است .

وقتی بخواهیم مرتبی را از حالت عایق به حالت هادی برسانیم بعد از طی موفقیت آمیز مرحله آمادگی برای ارائه پیام شناخت موقعیت مرتبی در اولویت قرار دارد.

در نظام تربیت اسلام طبق اصل تذکر ، روش های تربیتی باید چنان فراهم آیند که به آگاهیهای فرد طراوت و تحرک بخشند و رغبت عمل را بر انگیزند، برای این مقصود ۲ روش پیش بینی شده است : موعظه حسنه و عبرت آموزی .

در زمان حاضر معلمان و مربیان در آموزش « عادت دادن » به فراگیران باید بیشترین سعی خود را در زمینه عادت به تفکر و پرسشگری صرف کنند.

روش تفاؤل از فروع اصل عزت است.

به مقتضای روش توبه باید برخورد مرتبی با فرد خطاکار ، نمودار رحمت باشد . این روش ایجاب می کند که مرتبی ، خود به استقبال خطا کار برود و به او که پشت کرده رو کند.

مهمترین روش تربیت اسلامی روش اعطای بینش است.

در لغت عرب عقل به معنای بند و بازداری است و همچنین مفهوم بازداری و کنترل مفید و ثمر بخش در آن نهفته است .

هدف نهایی و برتر تعلیم و تربیت از نظر اسلام ، وصول به مقام قرب الهی و رضوان خدا ست .

منابع چهارگانه دین اسلام، وحی ، سنت ( شامل سیره ، قول ، فعل و تقریر چهارده معصوم ) و عقل و اجماع می باشد . به طور کلی وحی به عنوان منبع بی نقص و کامل معارف شمرده می گردد که بر همه ی دیگر منابع ارجحیت دارد.

در جریان تربیت آنچه جای تکرار و مجاورت را می گیرد فهم است.

با توجه به اینکه تربیت اسلامی حاصل خردورزی و پذیرش دل است ، اصل اساسی حاکم بر آن آزاد بودن متربی است.

حضرت علی علیه السلام در مورد شخصیت زن در نامه ای به فرزندش امام حسن علیه السلام فرموده اند : زنان را در پرده نگاه دار تا دیده شان به نامحرمان نیفتد که در حجاب بودن آنان را از هر گزند نگاه می دارد . و بدون رفتنشان از خانه بدتر نیست از بیگانه ای که به او اطمینان نداری و در نزد آنان بفرستی و کاری که برون از توانایی زن است به او مسپار که زن گل بهاری لطیف است نه پهلوانی کارفرما.

از دیدگاه انسان تربیت شده در مکتب اسلام بدترین خوردنی ها ، خوردن حرام و زشت ترین ستم ها ، ستم بر ناتوان است.

آموس کمینوس تعلیم و تربیت را هدایت فعالیتهای طبیعی آدمی در جهت مطلوب به روش همه جانبه که جامع و حقیقی باشد نه ظاهری و مجازی و تک بعدی می داند که باید انسان را به رستگاری برساند و برای حصول این مطلوب انسان باید به راستی عاقل ، متخلق به اخلاق حسنه و متقی بار آید.

از دیدگاه اسلام سه ویژگی حریت و کرامت و فطرت از ویژگی های مثبت و بنیادین انسان است . در حالیکه وابستگی مربوط به نقاط ضعف وجودی انسان می باشد .

مهمترین روشی که پیامبر اسلام (ص) در هدایت انسان ها به کار می برد بیان خطا به موعظه بود.

از جمله عقاید راسل در رابطه با این امر که دین تنها ضامن اجرای اخلاق است این بود که اگر خدا نباشد همه چیز مباح است .

یکی از جنبه های تعلیم و تربیت زرتشتیان تربیت حرفه ای است که در آن مفاهیمی به چون احترام به مقدسات ملل و ادیان، حفاظت مرزها، آزادی فردی، تساوی حقوق و عدالت اجتماعی توجهی خاص شده است. در آیین مزدک علت بسیاری از دردها را نادانی می دانند و راه نجات از تاریکی و پلیدی ها را تمسک به تعالیم مذهبی معرفی کرده اند.

از نظر فارابی انسان دررتبه ی پنجم هستی و بین دو مرتبه ی نفس و ماده قرار دارد.

عملی که طبق هدایت عقل صورت گیرد و با حکم شرع یا قانون جاری در جامعه تطابق داشته باشد و با فضایل اخلاقی و سنن ادبی منافات نداشته باشد عمل معروف نامیده می شود.

بزرگترین خسارت وارده به انسانی که فضایل را رها کرده باشد و به رذایل گرفتار شده باشد افتادن در چاه مذلت و خواری است.

از نظر اسلام بهترین روش تامین نیاز طبیعی و غریزی جنسی ازدواج است که باعث جلوگیری از انحرافات و مفاسد اجتماعی نیز می شود. همچنین به عنوان بهترین بنیانها و یک عبادت و وسیله عفت و پاکدامنی معرفی شده است. بنابر این ازدواج جنبه اخلاقی نیز دارد.

کتاب تفسیر پرتوی از قرآن اثر سید محمود طالقانی است.

**با توجه به نکات فوق می توانید به سوالات ۱ تا ۳۰ پاسخ دهید.**

از آن جا که عامل مهم وحدت بین مسلمانان وجود ایمان به خداست اگر ایمان به خدا ضعیف شود باعث کاهش وحدت و روابط اخوت ایمانی بین مسلمانان می شود.

بنابر فرمایشات امام علی (ع) افراد زاهد دارای گفتاری صادق ، میانه رو همراه با تواضع و چشم پوشی از آنچه نباید ببینند هستند .

هدف تربیت از نظر محمد قطب ، ایجاد ایمان ، اخلاق نیکو ، تندرستی ، سواد ، هنر و پیشه است .

سفسطه و جریزه نتیجه افراط در قوه غضبیه است .

علم اندوزی در صورتی ارزشمند است که ما را به سعادت و کمال نهایی که قرب الهی باشد برساند و از ویژگی های تعلیم و تربیت اسلامی آن است که علم همراه با اخلاص فراگرفته شود و به آن نیز عمل گردد.

کتاب معراج السعاده ترجمه ای است از کتاب جامع السادات ملا مهدی نراقی در اخلاق .

بر اساس تعالیم اسلامی انسان صرفاً با انجام کارهای شایسته و نیک می تواند از فرشتگان برتر و جانشین خداوند شود.

افلاطون سعادت انسان را در نایل آمدن او به هماهنگی (هارمونی ) چه در سطح خودی و چه در سطح اجتماعی می دانست.

با توجه به احادیث مهمترین عامل در ایجاد قساوت و سنگدلی حرام خوردن است .

یکی از ویژگی های تربیت اسلامی استمرار آن است و همین طور یکی از اهداف اساسی تربیتی ، استمرار یادگیری و تعلیم و تربیت است به طوریکه افراد را در مدرسه طوری آموزش دهند که پس از فراغت از تحصیل به ادامه یادگیری خود اقدام کنند و این استمرار در حدیث پیامبر نیز آمده است که : زگهواره تا گور دانش بجوی به عبارتی تعلیم و تربیت قید زمان ندارد و مختص همه زمانهاست.

از نظر اسلام و تربیت اسلامی اولین و مهمترین اصل در سلامت نسل آینده رعایت کردن مسائل حلال و حرام است .

تنبیه یکی از روشهای خشن و نامطلوب تغییر در رفتار است . این روش زمانی مناسب خواهد بود که از روشهای مثبت و جاذبه به وقع و به جا استفاده شود.

معنی آیه شریفه « کل نفس بما کسبت رهیده » عبارت است از « هرکسی درگیر اعمالی که انجام داده است».

بر اساس روش و ماهیت تعلیم و تربیت اسلامی اولین کار در تربیت ایجاد استحکام در ایمان هر فرد مسلمان می باشد .

از نشانه های رشد بعد اجتماعی در انسان این است که بتواند اندیشه را از قید و بند عادات رها نماید و با آن که در حالت عدم اطمینان زندگی می کند از اظهار نظر و اقدام خودداری نماید .

از دیدگاه حضرت علی (ع) روشی اعتبار دارد که خود روش درست باشد و درستی روش هم در این است که بر تصل ثابت و ارزش استوار باشد ، باعث ایجاد نتایج و عوارض نامطلوب تربیتی نشود و تأثیر آن در ایجاد و دستیابی به اهداف تربیتی روشن باشد.

حضرت علی (ع) می فرماید : (نفست را از هر پستی حفظ کن) که در اینجا منظور آن حضرت حفظ کرامت نفس انسان است .

روان شناسان سن نوجوانی را سن اضطراب و نگرانی و دوره بی سر و سامانی روانی نامیده اند . در صورتیکه والدین در این دوره از نوجوان غفلت نمایند باعث ایجاد انزوا طلبی ، در رویا فرو رفتگی ، خجالت و کمرویی و منفی گرایی با مشاهده عوارض طبیعی بلوغ در نوجوان شده همچنین در اثر عدم از شرعیات خود ، دچار سستی در عقاید گردیده و در صورتیکه راهنمای درستی نداشته باشند اطلاعات خود را از افراد نامطلوب کسب نموده و دچار انحراف می شوند .

هر مالی که انسان در اختیار خود داشته باشد و آن را دوست بدارد اما به دیگران ببخشد انفاق نامیده می شود.

میل جنسی مختص این عالم نیست و در آن عالم نیز بصورت کامل تر وجود دارد و قرآن از ارضاء میل جنسی بعنوان یکی از نعمتهای بهشتی یاد می کند.

همه ی انسانها از یک پدر و مادر هستند و برتری اصل نسبت به یکدیگر ندارند و طبق آیه ی « عندا کرمکم عند الله اتقیکم » تنها برتری و فضیلت انسانها به هم نزد خدا داشتن تقوی و ایمان بالاتر است.

همان طور که در بسیاری از آیات الهی از جمله « ومن آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً و جعل بینکم موده و رحمه » آمده است در رابطه بین انسانها مودت و رحمت بیش از همه، زندگی اجتماعی آنها را قوی تر و محکم تر می کند.

تربیت عبارت است از انتخاب رفتار و گفتار مناسب ، ایجاد شرایط و عوامل لازم و کمک به شخص مورد تربیت تا بتواند استعداد های نهفته اش را در تمام ابعاد وجود و به طور هماهنگ پرورش داده ، شکوفا سازد و به سوی هدف و کمال مطلوب حرکت نماید .

در تمام جوامع و در تمام قرون با توجه به اینکه افراد از لوازم و امکانات به صورت مشترک استفاده می کنند ایجاد اختلاف و مشکل و تفرقه بین مردم امری عادی و قابل انتظار است .

اجرای احکام اسلامی باعث ایجاد سعادت حقیقی و قرب و منزلت یافتن در نزد خدا است علاوه بر اینکه ضامن ایجاد جامعه اسلامی می باشد .

همان طور که در متون اسلامی و آیات قرآن در کنار دعوت به دانش اندوزی بر پارسایی و تزکیه درون تأکید شده مردم هم از افراد تحصیل کرده و فرهیخته انتظار دارند علاوه بر کسب علم در زمینه اخلاق و رفتار هم شایسته باشند .

خداوند در قرآن به انسان فرموده که : به مومنین بگو چشمهای خود را فرو ببندند و عفت خود را نگه دارند چنین رفتاری باعث تزکیه آنان خواهد شد . بنابراین اولین قدم در زمینه کنترل غرایز جنسی دوری از لذت جویی جنسی و چشم چرانی است .

از لحاظ تعلیم و تربیت اسلامی سرشت انسان ذاتاً پاک است و نشان دادن سرشت باعث برگشت به فطرت و در نتیجه موجب سرعت بخشیدن در پذیرش حقایق می شود.

انسان نمی تواند نیازهای فیزیولوژیک از جمله نیاز جنسی را به حد اشباح برساند و یا اصلاً آن را نادیده بگیرد و باید به همه غرایز در حد اعتدال پاسخ بدهد و نیاز جنسی نیز از این قانون مستثنی نمی باشد.

شایسته است دانشجویان مطالب نو و جدیدی را که هر درسی می آموزند یادداشت نمایند . همان طور که در حدیث از پیامبر اسلام نقل است که ایشان فرمودند : « علم را در زنجیر کنید » و در پاسخ این سوال که زنجیر کردن چگونه است ؟ فرمودند : « نگارش آن » . امام صادق نیز فرمودند : « دانش را بنگارید چرا که شما بدون نگارش نمی توانید آن را حفظ کنید.»

**با توجه به نکات فوق می توانید به سوالات ۳۰ تا ۶۰ پاسخ دهید .**

پیامبر در حدیث معتبری می فرماید : « هر کس خود را چهل روز برای خدا خالص کند ، چشمه های حکمت از قلب او بر زبانش جاری خواهد شد.» پس نخستین مسئله ای که یک دانشجو باید به طور جدی به آن توجه نماید مساله نیت و انگیزه تحصیل است که بر اساس نظام اخلاقی اسلام نیت بیش از خود عمل اهمیت دارد .

یکی از شرایط مهم همسر خوب، داشتن تقوا و تدین است زیرا کسی که در برابر خالق هستی گرنش نکرده و به دستورات او بی اعتنا است در مقابل

همسرش هم گرتش نخواهد کرد و ارزشی برای او قائل نخواهد بود کسی که در برابر این همه نعمت خداوند حاضر به شکرگذاری نیست و حتی نمازهای روزانه را انجام نمی دهد چگونه می توان پذیرفت که قدرتان رحمت و نلاشهای همسرش باشد.

ازواج یک مسئولیت بزرگ الهی، انسانی و اجتماعی است. دو شرط مهم یک همسر خوب عبارت است از: ۱- داشتن اصالت خانوادگی (یعنی از خانواده های متقی و پارسا بودن) ۲- تقوا و تدبیر.

شهید ثانی قرن نهم و خواجه نصیر طوسی قرن پنجم می باشد و خواجه نصیر تقدم دارد.

بر اساس تعلیم و تربیت حفظ ارزش جامعه جزو اصول تعلیم و تربیت است. بنابراین حفظ ارزشهای ملی که تابع ارزش اخلاقی اسلامی است در جمهوری اسلامی مهم است.

تجاعت در اثر بلند و انگاه به نفس بوجود می آید.

پرورش شخصیت اخلاقی نیز یکی از هدف های انسانی تربیت است. نظام اسلامی از یک جهت نظام اخلاقی است و اگر اخلاق را عبارت از اصول و معیارهایی بدانیم که حاکم بر مناسبات افراد انسانی می باشند در این صورت مکتب اخلاقی است و پیامبر می فرماید: « برای تکمیل و به کمال رساندن فلسفههای اخلاقی معیون شده ام ».

یکی از بهترین جلوه های اخلاقی اجتماعی در اسلام مسأله امر به معروف و نهی از منکر است و آن به این معنی است که انسان خوبها و فحشا را فقط برای خود نخواهد و دوری از رشتیها را اختصاصی نکند بلکه بکوشد تا خوبها را در سطح جهان و جامعه گسترش دهد و رشتیها و بدیها را بر هر جایی که

می بیند بردارد و به تعبیر بعضی نویسندگان فریضه امر به معروف و نهی از منکر بیانگر نفی خیر خواهی اختصاصی است.

یادگیری رفتار از طریق شرطی سازی ساده ترین نوع یادگیری است که فرد در این جا و در این نوع یادگیری به ازاء هر محرک مشخص یک رفتار مشخص و پیش بینی شده ارائه می دهد.

یکی از اصول تعلیم و تربیت اسلامی عبارتند از: کتاب ، سنت ، عقل و اجماع.

مهمترین مسئولیت انسان تزکیه نفس خویش است . بعد از آن به امور دیگر از جمله وفای به عهد باید بپردازد . فردی که نفس خود را تزکیه کند به اجتماع و دیگران نیز خود به خود توجه می کند.

پیامبر و پیشوایان معصوم مظهر اسلام راستین و جلوه یا تجسمی از این مکتب بودند و همان طور که می دانیم سنت یکی از منابع معتبر احکام اسلامی که به گفته و عمل و تقریر معصوم اطلاق می شود.

عقل ایمانی و هدایت گر عقل معاد است که ما را به دنیای آخرت پیوند می دهد.

وسیله شناخت عالم هستی علم است.

استعداد انسان در درک حقایق عالی و روحانی و گرایش به سوی آنها همان فطرت است و بر اساس آیات قرآن انسان به صورت فطری به سوی خدا و شناخت خدا قدم بر می دارد.

آموختن بعضی از علوم و دانش ها از واجبات است و بر هر فردی لازم است که پیش از هر دانش دیگری به آموختن آنها بپردازد. یکی از این دانش ها « خودشناسی » است . خودشناسی مقدم بر همه دانش هاست و از یک دانشجو

پذیرفتنی نیست که صرفاً به تحصیل و تعلیم علوم بیرونی پرداخته و از خود غافل باشد.

اهمیت علم و علم آموزی ، از دیدگاه اسلام ، به قدری واضح است که نیازی به توضیح ندارد، نخستین آیاتی که بر پیامبر اکرم نازل شد، بهترین دلیل بر جایگاه ویژه تعلیم و تعلّم است. «اقرا باسم ربک الذی خلق.....» بر اساس حدیث امام کاظم علیه السلام علم و دانشی که انسان را به صلاح قلبش راهنمایی کند و فسادش آشکار شود لازم ترین علم می باشد .

در تعریف علم اخلاق می توان گفت علم اخلاق علمی است که ضمن معرفی و شناساندن انواع خوبیها و بدیها راههای کسب خوبیها و رفع بدیها را به ما تعلیم می دهد . یعنی هم بعد شناختی و معرفتی دارد و هم بعد علمی و رفتاری . علم اخلاق مثل فلسفه و علوم عقلی محض نیست که صرفاً بُعد عقلانی و نظری انسان را تقویت کند بلکه هدف اصلی این علم آموزش شیوه رفتار است .

اسلام رشد انسان را در گرو رشد دیگران می داند .

رهبران مسیحی هر چند ازدواج را به طور کلی تحریم نمی کنند اما آن را عملی ذاتاً پلید می دانند . به همین اساس کسی می تواند به مقام پاپی برسد که هرگز ازدواج نکرده باشد . پولس قدیس در نامه اثل خود به قرنطیان درباره ازدواج می نویسد : «...مردی که ازدواج نکرده است می تواند تمام وقت خود را صرف خدمت خداوند کند و تمام فکرش این باشد که او را خشنود سازد اما مردی که ازدواج کرده است نمی تواند به راحتی خدا را خدمت کند زیرا مجبور است در مادیات نیز باشد و همسرش را راضی کند و در واقع عشق و علاقه ی او بین خدا و همسرش تقسیم می شود و زن نیز همین طور.»

کتاب تهذیب الاخلاق و تطهیر الاعراق اثر ابن مسکویه می باشد.

بر اساس حدیث « اطلبو العلم ولو بالصین - دانش را بیاموزید هرچند که در چین باشد. » دانسته می شود که طلب علم وظیفه ای است که از نظر اسلام جا و مکان خاصی نمی شناسد.

سفارش امام علی (ع) درباره همسایگان در آخرین لحظات عمر شریفشان ، نشان دهنده وظیفه سنگین ما نسبت به همسایگان است که می فرماید : و خدا را ! همسایگان را بپایید که سفارش شده پیامبر شمايند، پیوسته درباره آنان سفارش می فرمود چندانکه گمان بردیم برای آنان اثری معین خواهد کرد.

عُجْب و خود بزرگ بینی یکی دیگر از رذایل اخلاقی است که ثمره ای جز سستی و ضعف عقل انسان و گمراهی علمی او را در پی ندارد و طبق حدیث : اعجابُ المرء بنفسه دلیلُ ضعف عقله = عُجْب و خود بزرگ بینی دلیل سستی عقل است.

در سازگاری اجتماعی چند نکته را باید در نظر گرفت ۱- در هر گروه اجتماعی کوچک و یا بزرگ افراد اید با هم به سر برند و لازمه ادامه این اجتماع وجود تفاهم است . ۲- در یک سازگاری اجتماعی فرد باید عادات و مهارت های لازم جهت شرکت در زندگی اجتماعی را کسب کند . ۳- معنای سازگاری اجتماعی این نیست که فرد باید تسلیم جمع شود یا وضع موجود را تایید کند بلکه آن است که فرد ضمن اینکه با دیگران به سر می برد استقلال و هویت خود را از دست ندهد.

با توجه به اینکه استعدادهای بالقوه بر اساس تربیت به فعل تبدیل می شود بنابر این تربیت باید بر اساس فطرت باشد .

از آنجا که هر یک از فلاسفه و دانشمندان مدل تربیتی خاص خود را داشتند مدل تربیتی افلاطون بر محور فضیلت و سجایای اخلاقی است.

بر اساس نظر استاد مطهری منع همراه با بیم دادن محاسبه می باشد.

علامت یک زاهد در کلام حضرت علی (ع) کوتاهی آرزو ، شکر نعمت ها و پارسایی نسبت به گناه است.

مهمترین اصل در تربیت اسلامی باطن و بینش آدمی است که باید اصلاح گردد.

**با توجه به نکات فوق می توانید به سوالات ۶۰ تا ۹۰ پاسخ دهید.**

مراحل فعالیت عقلانی که عبارتند از : ۱- تشخیص موقعیت ۲- مشخص ساختن یا موضوع مسئله ۳- جمع آوری اطلاعات ۴- تهیه راه حل ها ۵- انتخاب بهترین راه حل .

تعصب از جمله عواطف نیرومند و زیان بخش است که در اسلام امری ناپسندیده تلقی شده است و آن را آمیزه ای از جهل و تمایل و نفرت می داند و به طور کلی برخوردی غیر منطقی با امور است .

یکی از ویژگی های تربیت اسلامی استمرار آن است و همین طور یکی از اهداف اساسی تربیتی، استمرار یادگیری و تعلیم و تربیت است به طوریکه افراد را در مدرسه طوری آموزش دهند که پس از فراغت از تحصیل به ادامه یادگیری خود اقدام کنند.

خداوند در آیه ۸ سوره مجادله می فرماید که ای مردم با ایمان از مخالفت با رسول دست بردارید و تقوا پیشه کنید.

حضرت علی (ع) در خطبه نهج البلاغه که درباره آفرینش جهان بحث می کند اساس دین را شناخت خدا و کمال توحید را اخلاص برای او معرفی کرده است.

یکی از وظایف پیامبران دریافت پیام الهی است که از آن به وحی تعبیر می گردد و چون وحی دریافت باطنی و علم حضوری است مصون از خطا و اشتباه می باشد.

پند و موعظه گاه به دیده ی مذمت نگریسته شده است و پاره ای از مکاتب تربیتی ، مربیان را از به کار بستن آن بر حذر داشته اند . پند و موعظه ، گاه در شنونده مقاومت و بلکه لجاجت بر می انگیزد . از این رو قرآن به هنگام سخن از این روش تربیتی ، قید « مسند» آمده است تا آن را از موعظه ی سیئه جدا سازد.

حضرت علی (ع) در آخرین وصیت خود و در ادامه وصیت خود فرموده است که اگر حج تعطیل بماند دیگران شما را طعمه خود خواهند کرد.

بر اساس آیه ۷۰ سوره اسرا خداوند می فرماید فرزندان آدم را بسیار گرمی داشتیم و آنها را بر مرکب پرویجر سوار ساختیم و به آنها روزی دادیم و بر بسیاری از مخلوقات برتری و فضیلت بزرگ بخشیدیم.

در رابطه با عقل و وحی ، عقل در رابطه با عمل و بر اساس وحی مرتکب انحراف و لغزش نمی شود.

شکر گذاری باعث ازدیاد نعمت می شود.

پرورش عقل یکی از هدفهای واسطه ای تربیت اسلامی است که در رابطه ارتباط انسان با خود است .

تقوی یعنی نگهداری نفس از گناه .

موعظه نباید به گونه ای باشد که لجاجت را بر انگیزد و در عین حال به دور از ابهام باشد و قطعی و روشن بیان شود.

تقوا باعث می شود که انسان نفس خود را از گناه دور کند و از نفس اماره به نفس مطمئنه برسد و به بالاترین مرحله ارتقاء یابد .

در صورتیکه که در انجام عمل ابتدا پیش بینی شود که اثر عمل چه خواهد بود آن عمل دارای تداوم بیشتری خواهد بود و این کار بوسیله فرضیه سازی به وقوع می پیوندد.

امام صادق (ع) با علوم مختلف آشنا و علوم مختلف را به شاگرد عرضه می کردند و با سوالات افراد را به علوم مختلف ترغیب می نمودند این ویژگی باعث می شد که شاگردان با توجه به استعداد خود بسوی رشته خاصی راغب گردند.

اسلام مبنا تعقل و استدلال را دو اصل اساسی در تربیت قرار داده است.

یادگیری در تعلیم و تربیت اسلامی امری مقطعی و مربوط به یک دوره و یک زمان نیست بلکه از ابتدای عمر تا پایان عمر ادامه دارد.

در مطالعه حیات اقوام و ملل نکته های اساسی تربیتی مطرح می شوند در این زمینه عامل ترقی و تعالی مشخص می گردد به همین صورت عامل اضمحلال و انقراض اقوام و ملل نیز مطرح می شود.

هدف نهایی در مسیر کمال معنوی قرب الهی است.

برای ایجاد روابط برداری بین مسلمانان ابتدا تقویت بنیاد خانواده بر اساس ایمان خدا اهمیت دارد.

بر اساس اخلاق و تربیت اسلامی روشی که انسان را به خدا نزدیک سازد مناسب ترین روش است .

بر اساس ویژگی های نظام تربیتی اسلام فلسفه زندگی با اصول دین سازگار و ملاک موفقیت بر اسا آرزوهای دینوی غلط است.

ضرورت تحصیل علم از دیدگاه اسلام ضرورتی مطلق است یعنی نه قید افرادی دارد ، نه قید زمانی ، نه قید مکانی و نه هیچ قید و محدودیت دیگری .

مهمترین عامل برای پذیرش تحمل، محبت است و فداکاری و ایثار بدون محبت جواب نمی دهد.

قبل از تربیت، تعلیم جواب نمی دهد و تعلیم بدون تربیت بی مورد می باشد.

ویژگی های شخصیتی انسان بر اساس وراثت، محیط قبل از تولد و محیط بعد از تولد شکل می گیرد و انسان تنها تحت تأثیر وراثت و عوامل قبل از تولد نمی باشد.

هدف اساسی تعلیم و تربیت آن است که فرد را طوری بار آورند که خود اداره کننده خویشتن باشد، تمایلات یا هواهای نفسانی خود را تحت کنترل در آورد و از آنچه غیر منطقی یا غیر عقلانی است خود را دور کند و آنچه شایسته انسان بودن و کمال اوست انجام دهد.

تفکر یعنی از معلوم به مجهول رسیدن.

شرط اثبات محبت بندگان به خداوند تسلیم و پیروی از پیامبر (ص) است.

خداشناسی و خداپرستی شرط کمال و جلوگیری از انحراف است.



سؤالات چهارگزینه‌ای بخش «تعلیم و تربیت اسلامی»

## سوالات بخش « تعلیم و تربیت اسلامی »

۱- این سخن پیامبر اکرم ( صلی الله علیه وآل و سلم ) : « انی بعثت لاتمم مکارم الاخلاق» بیانگر کدام مطلب است؟

- ۱) همه انبیاء برای تعلیم اخلاق آمده بودند، من متمم و مکمل اخلاق هستم .
- ۲) همه انبیاء در زمان خود دین خود را کامل ترین دین برای بشر اعلام کرده اند.

۳) فقط انبیاء اوالوالعظم پایه های دین خود را اخلاق قرار داده اند.

۴) فقط در دین اسلام است که به اخلاق توجه کامل شده است.

۲- از دیدگاه معلمان تعلیم و تربیت اسلامی یکی از مهمترین وظایف تربیت ، که در واقع از مطالبات به حق نسل جوان و بر عهده والدین و مربیان است ، عبارتست از .....

- ۱) ایجاد محیط مناسب برای فراگیری دروس
- ۲) تربیت دینی فراگیران و آشنایی آنان با وحی
- ۳) آشنا کردن فراگیران با زبان ملی و یک زبان خارجی
- ۴) تربیت اخلاقی فراگیران و آشنایی آنان با عفو و گذشت